

večeri zaista »bio u formi«. Izvedba Stipišićeva *Dalmatino, povišću pritrunjena* publika je, kao gotovo i sve ostale skladbe, s velikim oduševljenjem pozdravila. U programu su prevladavale skladbe autora ili rođenih u Splitu, ili vezanih za Split. Na završetku programa u kojem je pjevao zbor »Brodosplit«, prof. Veršić, dirigent zbora, pozvao je na pozornicu maestra Papandopula, jedinog živućeg dirigenta »Zvonimira« i bivše članove toga zbora. Izišlo je njih desetak; svi su danas sedamdesetgodišnjaci. Stari »Zvonimirovci« i zbor »Brodosplit« izveli su pod Papandopulovim ravnanjem popularnu dalmatinsku pjesmu *Dobra večer, uzorita*.

U trećem dijelu akademije nastupilo je kulturno-umjetničko društvo »Filip Dević«. Najprije su zajedno muška klapa, ženska klapa i vokalni ansambl pod ravnanjem svoga glazbenog voditelja Vinka Lesića otpjevali pjesmu *Splite moj*, zatim su pojedinačno pjevale klape. Plesni ansambl izveo je *Stare splitske plesove*, *Lindu* i svi zajedno (pjevači, svirači i plesači) završno kolo iz *Ere*. Izgleda da publici nikad nije dosta *Ere* i *Završnog kola*, a otpjevali su ga i odplesali zaista odlično. Kazalište je bilo ispunjeno do posljednjeg mjesta.

Treba napomenuti, da su u trosatnom programu svi sudionici: prof. Mirjana Škunca, pjevački zbor »Brodosplit« i kulturno-umjetničko društvo »Filip Dević«, nastupili posve besplatno i da je uprava Hrvatskog narodnog kazališta zgradu besplatno ustupilo.

Bila je to zaista dostojna proslava 100. obljetnice pjevačkog društva »Zvonimir« koje više ne postoji, društva koje je bilo nosilac i pokretač glazbenog života u Splitu kroz gotovo 60 godina. Kako je nosilo divno i drago ime, tako je imalo i plemenitu svrhu i uspješno djelovanje. I samom Društvu prijatelja kulturne baštine kao glavnom organizatoru bit će ova uspješna akademija, vjerujemo, poticajem da ne sustane u organiziranju sličnih akcija, brojnih, raznovrsnih i uvijek dobro pripremljenih, kao što je to i njihov povremeni časopis-zbornik *Kulturna baština*.

Petar Zdravko BLAJIĆ

IN MEMORIAM

S. Rafaela Franc

16. ožujka ove godine preselila se u vječnost sestra Rafaela Franc, sestra sv. Križa. Pokojnica je desetljećima vodila gotovo sav glazbeni život u Provincijalnoj kući u Đakovu. Sve svečanosti, sve blagdanske liturgije, stvaranje muzičkog kadra u Provinciji kojoj je pripadala — sve je to bilo nezamislivo bez sestre Rafaela, sve je to bilo njezina briga.

Vršila je orguljašku službu u Osijeku, na Sušaku u našoj crkvi, u samostanu u Đakovu, i od 1948. pa sve do 1969. vrši službu katedralne organizacije u Đakovu, gdje je osnovala i ženski zbor. U vođenju zbora bila je uporna i odlučna. Kad bi

ona nešto sa zborom uvježbala, to je »sjedalo« i nije se više tako lako zaboravljalo. U vježbama sa zborom nastojala je postići maksimalnu glazbenu ljepotu. U sviranju na orguljama i glasoviru imala je virtuoznu tehniku.

S. Rafaela Franc

Svojim dugogodišnjim glazbenim djelovanjem mnogo je doprinijela glazbenoj kulturi svoje provincije, a uvela je u svijet glazbe mnoge učenice koje je poučavala u sviranju glasovira.

Još prije nego je osnovan Institut za crkvenu glazbu, ona je odgajala i osposobljavala generacije svojih susestara za crkvene glazbenice po župama. Veselila se otvaranju Instituta i savjesno pripremala svoje učenice za upis i prijemni ispit. One su bile među prvim slušačima istog Instituta. Brinula se u svojoj Provinciji da se taj rad i dalje nastavlja sve dok se nije razboljela. I tada je još na bolesničkom krevetu znala pitati: »Imate li koga za sviranje? Hoće li biti koga za Institut?«

Borila se za čistoću crkvene glazbe od svjetovnih natruha i strogo pazila što se pjeva u crkvi. To su njezine učenice dobro upamtile. Još i danas u nekim kajdankama iznad pojedinih pjesama stoji napisano: »Ne!« Svima je jasno što to znači.

Svi oni s kojima je po dužnosti kontaktirala dugo će je pamtiti. Jedna njezina pjevačica kaže: »Bila mi je više nego majka. Što nisam mogla povjeriti rođenoj majci, to sam mogla povjeriti sestri Rafaeli. Ne znam kako bih prošla u raznim životnim situacijama da nje nije bilo.« U kontaktu s pjevačima bila je, kad je trebalo, i stroga, ali je znala s puno srca i nenametljivo ulaziti u njihove probleme i nastojala zajedno s njima tražiti rješenja.

Sestra Rafaela rođena je 1902. u slavonskom selu Sikirevcima. S 15 godina dolazi u samostan gdje je odmah uočen njezin izvanredni glazbeni talenat. Uči svirati. 1922. polaže svoje prve red. zavjete. Dobivši dozvolu od vlasti, »predaje na Građanskoj školi ss. sv. Križa glazbu i tako ostaje još neko vrijeme u Đakovu. 1932 — 1936. uči glazbu i stiče diplomu učiteljice glazbe u Zagrebu. Orgulje uči kod prof. Franje Dugana.

Pokoj joj vječni!

s. Svjetlana PALJUŠEVIĆ